

A vibrant yellow background is decorated with several green leaves and stems. Seven red ladybugs with black spots are scattered across the leaves. The text 'Qırım tatar bala şürıyetı' is written in a white, stylized font on the left side of the cover.

Qırım tatar bala şürıyetı

şıirler cıyıntığı IV

Ахтем АЛИЕВ

ВЕТАНЫМ ЮРЕГИМДЕ

Ветаным юрегимде –

Ондан ич бир ерге къачамам.

Къальбимде догъгъан бу севгини

Бир кимсеге ич де сатамам.

Рухум меним Ветанымда уча

Теним сюргюнликге къуруса да.

Азаплар чеккен хор миллетимнен

Ветан дие яшар эдим мен.

Айдын генчлик севги меним ичюн

Къыйметлидир яшлыкъ чагъымдан.

Бу кунешли севги келе эди

Узакътанъ, Къырым дагълардан.

Зулумларны коръдим генчлигимде,

Шунчюн бир кимсени ынджытмам.

Ветаным эр даим юрегимде –

Оны ич бир вакъыт унутмам.

Ömer Petro Ruh

Ne acayip, nefis qırımtatar tili!

Tam o qadar açıq, zengin, bereketli

Qırımımniñ tarla, çayır, bağçaları.

Tam o qadar güzel Qırımımniñ yeri.

Qırımımniñ sevgi dolu sıcaq qalbi,

Qırımımniñ canı, onıñ ruhu kibi

Qırımtatar tili temiz ve yürekli.

Tatarca fısıldar Qırımımniñ yeli.

Tatarca ses çıkmaz Qırımımniñ qırı.

Tatarca qonuşır orman ve dağları.

Tatarca çalqanır Qırımdaki deniz.

Bu mükkemel tilni aşırıq olayıq biz!

Не бильсень де, ким олсань да,
Азиз достум, шуны биль:
Мукьаддестир эр инсангьа
Ана тили — тувгъан тиль.

Л. Сулейман

**Кокни опер дагълары,
Берекетли багълары.
Ем-ешиль орманлары —
Будыр меним Ватаным!**

**Сувлары салкъын, тыныкъ,
Дагъларда ювез, фындыкъ,
Озю хазине-сандыкъ —
Будыр меним Ватаным!**

3. Къуртнезир

Р. Ахтемов, Ф. Алиев

**Хош кельдинь, азиз достум,
Къана, отур миндерге.
Адетимиз боюнджа,
Буюр бизим къавеге.**

**Шекерликте шекерим,
Къара къаве чекерим.
Лезетине тоймайып,
Ютум-ютум ичерим.**

Хош кельдинъ, Къурбан байрам,
Мубарек, Къурбан байрам,
Къуванамыз биз санъа,
Мусульманмыз иншАллах!

Къурбан къойлар чалынсын,
Бол софралар къурулсын,
Эйилик ниет этип
Дуа-сена окъулсын!

Къурбан чалмакъ

Мумин олсанъ – халкъны аджы,
Къурбан чалмакъ – бизге ваджип.

Раббимизге якъынлашмакъ –
Ризысына къан акъытмакъ.

Олсун къойчыкъ, я экичик,
Мал да олсун, я девечик –

Байрам куню чалынылырлар –
Савапларны алынырлар.

Бу, бизлерге – анъанедир,
Зенгинлерге – вазифедир.

Ёкъсузларны – севиндирир,
Халкъымызны – бирлештирир.

С. Бекиров

С. Вапиев

**Къурбан байрам кельди бугунь
Мухаммеднинь умметине,
Эр бир эвде олур дюгюнь,
Муминлеринь миннетине.**

**Къартлар, яшлар буюрынъыз
Байрам намазы къылмагъа,
Намаздан сонъ корюшинъыз
Мераметлик булмагъа.**

**Аллах эшкъы къурбан чалып,
Муминлермен улешинъыз,
Михрабынъа седжде этип,
Бирлик ичюн келишинъыз.**

**Унутманъыз къарт къолуны
Эм ольмеге - алмагъа,
Седжде этип, ал-шерефин,
Сагълыгъыны сорамагъа.**

**Я мубарек Къурбан байрам!
Хайырлайым мусульмангъа!
Мустафагъа эген Къуран,
Биз садыкъмыз дин-имангъа!**

Bilâl Mambet

Ali ve kirpi

Ali kirpini seve:
Yem bere, yuva yap.
Piçenlerniñ içine
Gizlense, izlep tapa.

Dersinden de beş ala,
Keder yütmey kirpisi.
Şu kirpinen bağlay
Oyun ve türküsini.

Kirpi ise alışqan,
Dostu - edepli bala.
Başın iç de saqlamay,
Ali oynay, yal ala.

Bilâl Mambet

Çeber qız

**Emineçik pek çeber,
Er iş kele qolundan.
Ev sipire, pol yuva,
Boşağan soñ oyundan.**

**Pencere, dolaplarını
Sürtip çıqa ter-temiz.
Anasına qomşular
Deyler: "Çeber erkeñiz!"**

Bilâl Mambet

DÜLGER

Ağaç işini yapmağa
Şevket çeber bir bala.
Dersten qaytsa, eline
Balta, erende ala.

Tahta yoña, mıq qaqa,
Qapu pervazı yasay.
Dostları – ep oyunda,
O ise – qulaq asmay.

Tahtadan evçik yasap,
Qapu, peycere qoyğan.
Tavanına ocaqçün,
Dörtköşe teşik oyğan.

Dey: "Pencere camların,
Öz elimnen qoyacam.
Ösip, büyüp, halqıma
Dülber evler quracam".

Bilâl Mambet

Qoqla

**Babam maña tükândan
Bir qızçıq alıp keldi.
Anam kibi benim de
Qızçığım oldu endi.**

**Qaşı qara, mavi köz,
Yanaqları al renkli,
Saçları da sap-sarı,
Anteri de gülgulli.**

**Qızçığımni kadâmday
Anam iç qundaqlamaz.
Özü ise pek yuvaş,
Küle, iç de ağlamay.**

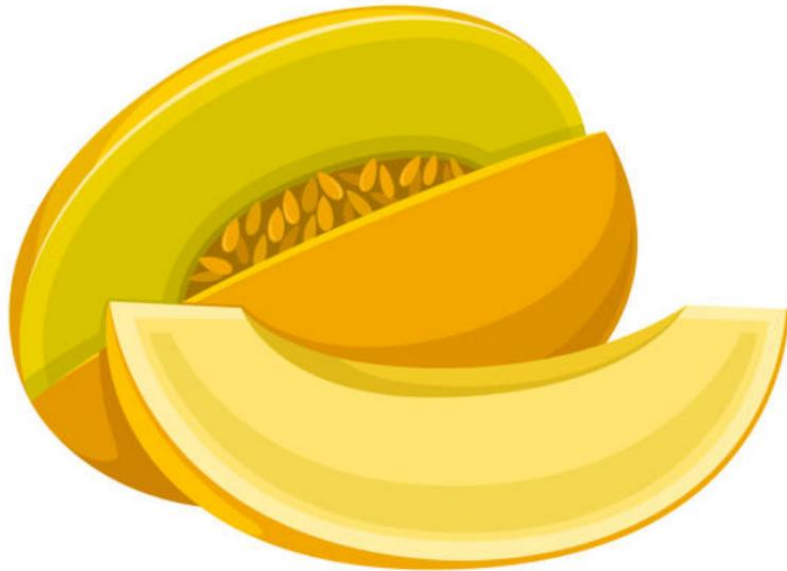

Bilâl Mambet

Qavun

Aşağanda til yara
Tatlılığı, şırası.
Mirzaçölde yetişe
Sarısı em qarası.

Uzun, tomalaq soyu -
Yazda bazarlar tola.
Qarpızğa köre onıñ
Sapı qısqaca ola.

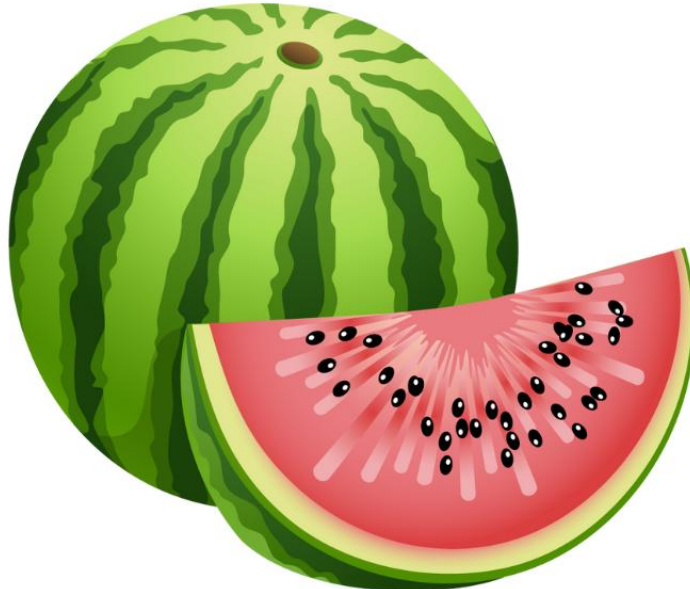
Bilâl Mambet

Qarpız

**Camga beñzep yaltıray,
Yolaqlı qabuğı bar.
Kesseñ qırmızı ıray,
Şırası yerge tamlar.**

**Örkende oq töl berdi,
Sanki aga-qardaşlar.
Çubar qarpız kim kördi?
Aytiñ, yaş arqadaşlar.**

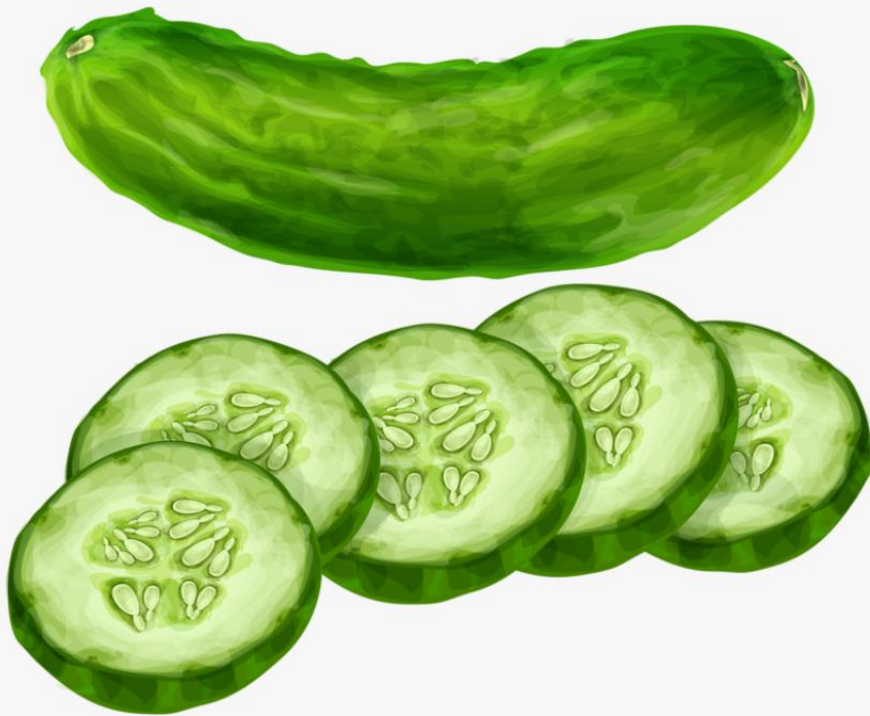
**Kim de bilmek istese,
Bizim bostanğa kelsin.
Sırlısın, beneklisin,
Bizim bostanda körsin.**

Bilâl Mambet

Hıyar

**Up-uzun onıñ boyu,
Lezetli yeşil soyu.
O kelmese sofraga
Keçmez yaşlarnıñ toyu.**

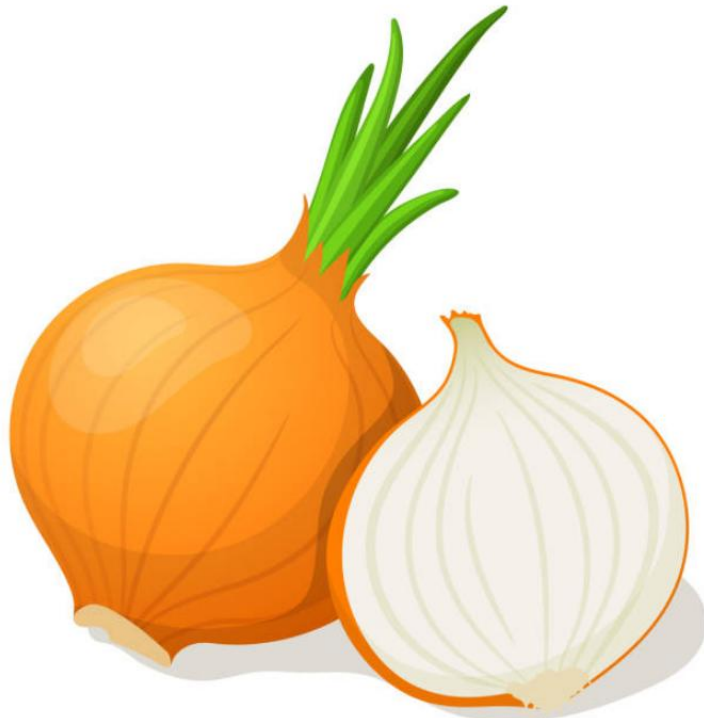

Bilâl Mambet

Soğan

**Yedi qatlı tonu bar,
Yeşil ola sabağı.
Yaraşa onen azbar,
Em de köyniñ toprağı.**

**Yaşlandıra közüñni
Suvlamasañ piçaqni.
Onsuz hiç de aşolmaz,
Yaqmañ nafle ocaqni.**

Лейля Батырова

**Балалар, багъчамызгъа
Авесликнен къатнадыкъ.
Вакъыт кельди, энди бизлер
Мектепке азырлендик.
Биз бала багъчамызны
Акъылымызда тутармыз.**

*Кетемиз биз, сагълыкънен къал,
Бизим гузель багъчамыз.*

**Кедерлене оюнджакълар,
Арабалар, къокълалар.
Багъчамызда къаладжакълар
Куречиклер ве топлар.
Биз севимли группамызны
Акъылымызда тутармыз.**

*Кетемиз биз, сагълыкънен къал,
Бизим ярыкъ группамыз.*

**Бала багъча азбарында
Кунълерни шенъ кечирдик,
Къумдан сарай къура эдик,
Чечеклерни де осьтюрдик.
Сонъки кере фискилернен
Гуллерни суварармыз.**

*Кетемиз биз, сагълыкънен къал,
Гуль-чечекли азбарымыз.*

**Чанъчыкънынъ сеси чагъыра
Мектепнинъ азбарына,
Кедерли тербиеджилер
Бизлернен сагълыкълаша.
Муляйим юзьлеринъизни
Акъылымызда тутармыз,
Кетемиз биз, сагълыкънен
къалынъ,**

**Тербиеджилеримиз.
Биз сизни ич бир вакъыт
Унутып оламамыз!**

Лейля Батырова

Сабан айы пек дюльбер

Бизим къызларгъа бензер!

Лейля, Люtfие, Мадина,

Меръем, Эсма, Эвелина,

Арзы, Айлин, Асие,

Эмине ве Асене.

Бири биринден гузель,

Эм назиклер, эм чебер.

Биз къызларны къорчаларыкъ

Баарь байрам(ы)нен хайырларыкъ!

Лейля Батырова

**Къартанамны пек севем,
Мен онъа ярдым этем:
Берабер шорба пиширемиз,
Савут ювамыз, сипиремиз.
Гедже мени юкълата,
Масаллар манъа айта!
Сагъ ол, къартанам!**

**Бита - о, меним достум!
Дей: "Ах, меним торуным!
Сени корьсем, къуванам,
Сен меним алтын балам!"
Мен де оны пек севем,
Корьсем, къучакълап опем.
Сагъ ол, битам!**

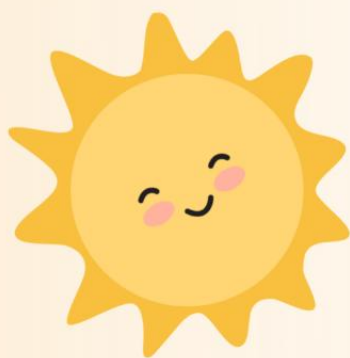

Лейля Батырова

**Кунешчик мени севе –
Сепкиль толу юзюмде!
Мени корьгенлер куле,
Кейфлери котериле!**

**Кунеш сепкиль даркъата
Къызларгъа, огъланларгъа.
Сары мышыкъ шашып къалды
О да сепкильге толды!**

ŞAKIR SELİM

Köbelek

**Çapam-çapam yetalmayım,
Uça sırlı köbelek.**

**Qayda uça bilalmayım,
Köbelekke ne kerek?**

**Sarı, qızıl ve beyazlı
Güller içinde çapam.
Sarı, qızıl ve beyazlı
Dülber köbelek tapam.**

**Anam çapıp peşimden:
- Toqta, gülge ensin, - dey.
Toqtasam, tutıp elimden:
- Köbelegim sensiñ, - dey.**

Э. Тъафаров

Исимлерде сайы бар,
О да теклик ве чокълукъ.
Эки аффикс **-лар** ве **-лер**,
Тек чокълукъны косьтерир.

Сёзнинъ сонъки эджасы
Къалын олса, балалар,
-лар аффикси язынъыз,
Месея: тапмаджалар.

Эгер сонъки эджасы
Индже кельсе, не чаре?
-лер аффикси язылыр,
Месея: эфсанелер.

Бу шиирни эзберле,
Эвель дефтеринъе яз!
Текликте, акълынъда тут,
Махсус аффикслер олмаз!

Enver Qafadar

Bahar yağmuru

Kök yüzü bulutlandı,
Yerge yağmur tamçılay.
Bulutlar hep alçaqlandı,
Kök güdürdey-şatırdıy.

Közleriñni qamaştırı
Çaqmaq çaqqan yıldırım.
İlni ne de yaraştırı,
Deyim: "Yağ, yağ, yağmurım!"

Yağmur yağsa bağçalarğa,
Toğaylarğa, çöllerge,
Biñ teşekkür aytamız biz
Bol yağmurlı baharge.

Meşğuliyet

1.

Eller belde, omuzlarda.
Soñ köterem yıldızlarğa.
Şap-şap şapıldayım,
Soñra qaytarma oynayım.

2.

Bağçada quşlar yırlay,
Kökte küneş parılday.
Deryada balıq yalday,
Uçuqları yıldıray.

3.

Server saba uyana,
Sabunlap bet(i)ni yuva.
Sofra başına keçe,
Sütke bal qoyıp içe.

**Урсань топчыкыны ерге,
Къалкып кокке секире.**

**Топ-топ эте, эрише,
Къайтып, элиме тюше.**

**Ursañ topçıqını yerge,
Qalqıp kökke sekire.**

**Top-top ete, erişe,
Qaytıp, elime tüşe.**

Кичкене Садыкъ койде яшай,
Къолунда къашыкъ, къатыкъ ашай.

Агъызы къатыкъ,

бурну къатыкъ,

Козю десень, о да къатыкъ.

Бетине къатыкъ эбет, тийген,

Я къулагъына

къайдан кельген?

**- Кьо-кьо-ро-кью, кьо-кьо-ро-кью,
Уянынъыз, етер юкью!
Ашыкынъыз дерске, ишке,
Беджеринъиз ишни "бешке"!**

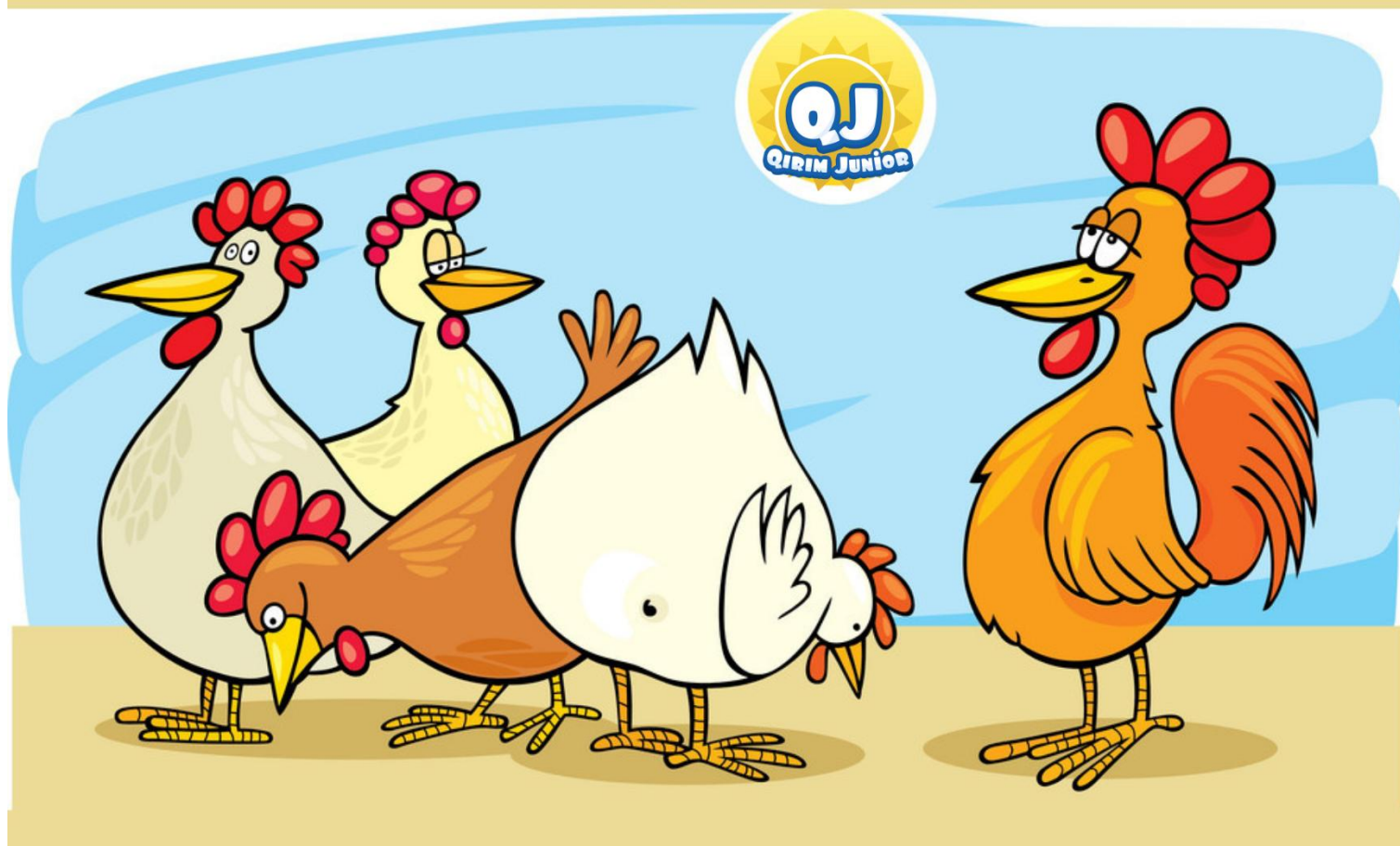
**Олынъ мукъайт, олынъ пек сакът,
Бош-бошуна кечмесин вакът!
Яратынъыз кышта да яз!
Буны чезер акъыллы баш.**

**Юз енышни деньиз: - Бу аз! -
Шай кычыра шень чал хораз.**

Ко-ка-ре-кок - адым Хораз!
Ёкътыр менден ярамаз.
Тавукъларгъа тийдирмем,
Куреште де енъильмем.

Фонетик мешгъулиет.

ОП-ОП-ОП

БОСТАНГЪА САЧТЫКЪ КЪАРТОП

УКЪ-УКЪ-УКЪ

ЭЛИМДЕ ЭКИ ЧУБУКЪ

ЛИК-ЛИК-ЛИК

БИРЛИК ВЕ МУАББЕТЛИК

АЛ-АЛ-АЛ

ДЕРСТЕ ОКЪУДЫКЪ МАСАЛ

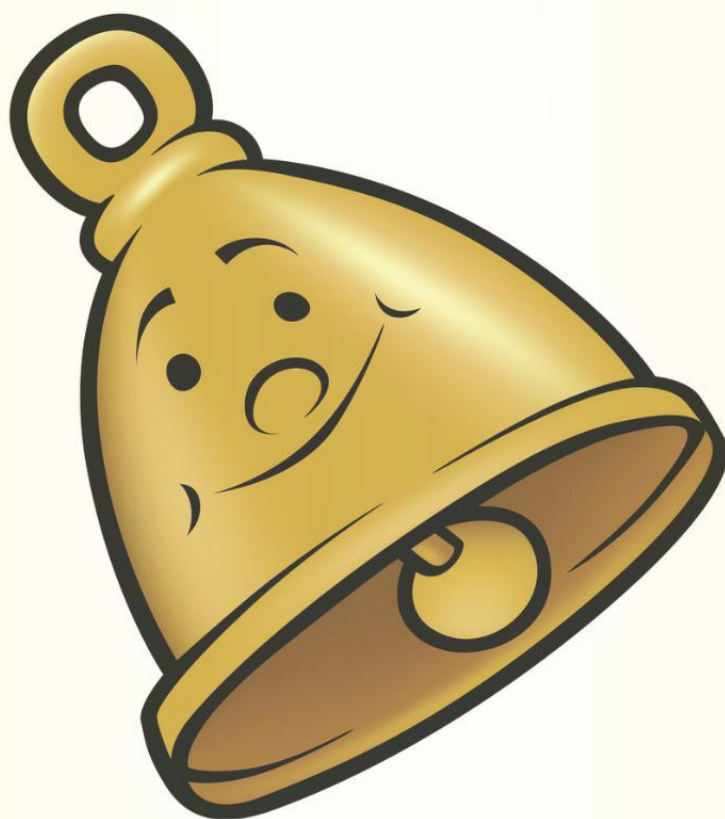

УМ-УМ-УМ

АЛИЕ МЕНИМ ДОСТУМ

Чанъ чалына, чанъ чалына!
Эм буюкни, эм Баланы
Иш, окъувгъа давет эте.
Дей – Къыбырда, вакъыт кете!

Ким ичюндир бу санкъа чанъ,
Ким ичюндир бу ильки чанъ,
Шай олса да, бугунь давран!
Чанъ чалына –
Чанъ чалыша ...

Черкез Али

Достлукъ -
Достлукъ север.
Достлукъ -
Эр шейни еньер.

Къадрине етсек
Олмамыз мухтадж,
Достлукътыр, достум,
Алтын тадж.

Тѡафар Тѡлгѡанакѡлы

Къыш сабасы

Акѡшамки къара топракъ,
Саба бакѡсам, энди акѡ.
Къара къаргѡа комюльген,
Чевремизде эр бир якѡ.

Дамлар, сачакѡлар ортюк.
Кимер ерлерде куртюк.
Санки дерсинѡ, къардан къыр,
Огюньде тура тим-тик.

